

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2023r.

Sąd Okręgowy w S. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Danuta Poniatowska
Protokolant:	Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 marca 2023r. w S.

sprawy **T. F.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie wysokości kapitału początkowego

w związku z odwołaniem T. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 11 lipca 2022 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do ustalenia kapitału początkowego T. F. przyjmuje dodatkowo okresy składkowe w wysokości 49 miesięcy, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego 165,57% i ustala kapitał początkowy w wysokości (...) ((...)) złotych.

UZASADNIENIE

Decyzją z 11.07.2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2022 poz. 504), ustalił T. F. wartość kapitału początkowego.

W decyzji wskazano, że do ustalenia wysokości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów zatrudnienia:

- od 1.12.1986 r. do 31.12.1989 r. w (...) (braki formalne świadectwa pracy);
- od 1.08.1988 r. do 31.01.1990 r. w Zakładzie Usług (...) (braki formalne świadectwa pracy);
- od 27.09.1993 r. do 24.07.1994 r. i od 30.07.1994 r. do 31.08.1994 r. w (...) w S. (brak oryginału świadectwa pracy);

Ponadto do podstawy wymiaru kapitału początkowego uwzględniono wynagrodzenie minimalne pracowników w związku z brakiem zaświadczenia o wynagrodzeniu za okresy:

- od 1.08.1979 r. do 31.12.1980 r. w (...) w S.;

- od 27.09.1993 r. do 24.07.1994 r. i od 30.07.1994 r. do 31.08.1994 r. w (...) w S.;
- od 10.10.1994 r. do 2.03.1996 r. w (...) w S..

W odwołaniu od tej decyzji T. F. domagał się jej zmiany i uwzględnienia do ustalenia wysokości kapitału początkowego pominiętych okresów zatrudnienia oraz wynagrodzenia w wysokości rzeczywiście pobieranego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał podstawy skarżonych decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

T. F. (urodz. (...)) wniosek o ustalenie wysokości kapitału początkowego złożył 21.03.2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 11.07.2022 r. ustalił T. F. kapitał początkowy, przyjmując okresy składkowe: 13 lat 8 miesięcy i 2 dni oraz okresy nieskładkowe: 4 lata 1 miesiąc i 18 dni. W decyzji ustalono wartość kapitału początkowego na 1.01.1999 r. – (...) zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów zatrudnienia:

1. od 1.12.1986 r. do 31.12.1989 r. w (...);
2. od 1.08.1988 r. do 31.01.1990 r. w Zakładzie Usług (...);
3. od 27.09.1993 r. do 24.07.1994 r. i od 30.07.1994 r. do 31.08.1994 r. w (...)w S.;

Ponadto do podstawy wymiaru kapitału początkowego uwzględniono wynagrodzenie minimalne pracowników w związku z brakiem zaświadczenia o wynagrodzeniu za okresy:

4. od 27.09.1993 r. do 24.07.1994 r. i od 30.07.1994 r. do 31.08.1994 r. w (...) w S.
5. od 1.08.1979 r. do 31.12.1980 r. w (...)w S.;
6. od 10.10.1994 r. do 2.03.1996 r. w (...) w S..

Ad.1. (...)od 1.12.1986 r. do 31.12.1989 r. Zakwestionowane świadectwo pracy (k. (...)akt rentowych (...)) posiada wszelkie cechy autentycznego dokumentu. Sporządzone zostało w S. 3.10.1994 r., zaopatrzone w pieczęć nagłówkową (...) – Biuro Zarządu, zawiera liczbę porządkową dziennika: (...) oraz pieczęć imienną I Wiceprezesa Z. F. i podpis nieczytelny w/z. Z zapisów w świadectwie wynika, że T. F. zatrudniony był na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy od 1.12.1986 r. do 31.12.1989 r., na stanowisku (...), z wynagrodzeniem miesięcznym (...) zł., wskazano też stawki płacy zasadniczej i przysługujące dodatki. Stosunek pracy został rozwiązany na skutek wypowiedzenia umowy o pracę. Wskazane przez organ rentowy braki świadectwa pracy to nieczytelny podpis w zastępstwie Z. F. i brak daty urodzenia pracownika.

Sąd pozyskał akta osobowe odwołującego się z tego okresu zatrudnienia oraz teczkę „angaże pracowników (...) ze spornego okresu ((...), koperta k. (...)). Akta osobowe są kompletne. Zawierają dwie umowy o pracę T. F. zawarte na czas nieokreślony na stanowisku (...) (1.12.1986 r.) i urzędującego (...) (1.06.1987 r.). Dołączone są także zakresy czynności na tych stanowiskach, angaże dotyczące wynagrodzenia oraz oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem sporządzone 30.09.1989 r. ze skutkiem na 30.09.1989 r. oraz inne dokumenty. Ponadto w tezcze „angaże pracowników (...), w dokumentach dot. T. F. znajdują się również umowy o pracę i angaże dotyczące wysokości wynagrodzenia w spornym okresie.

W ocenie Sądu, sporny okres zatrudnienia T. F. od 1.12.1986 r. do 31.12.1989 r. w (...)nie budzi wątpliwości. Dodatkowo na ten fakt Sąd przesłuchał świadka Z. F., który był prezesem, a następnie wiceprezesem tej organizacji. Zeznał on, że świadectwo pracy w jego imieniu podpisała kadrowa T., która była przez niego upoważniona do tej czynności (k. (...) akt).

Na podstawie dokumentów (...) ustalony sporny okres zatrudnienia wynosił 49 miesięcy, wyliczona przez biegłą wysokość wynagrodzenia za poszczególne lata: 1986 r. - (...)zł, 1987 r. - (...) zł, 1988 r. - (...)zł, 1989 r. - (...) zł.

Ad.2. Zakład Usług (...) od 1.08.1988 r. do 31.01.1990 r. Należy zauważyć, że okres ten w części pokrywa się z okresem zatrudnienia w (...). Zakwestionowane świadectwo pracy (k. (...) akt rentowych (...)) sporządzone zostało w S. 7.10.1994 r., zaopatrzone w pieczęć nagłówkową Zakładu Usług (...), zawiera liczbę porządkową dziennika: (...)oraz pieczęć imienną I Wiceprezesa Z. F. i podpis nieczytelny w/z. Z zapisów w świadectwie wynika, że T. F. zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy od 1.07.1988 r. do 31.01.1990 r., na stanowisku (...), wskazano też stawkę wynagrodzenia i przysługujące dodatki. Stosunek pracy został rozwiązany/wygasł z powodu likwidacji Zakładu Usług (...). Wskazane przez organ rentowy braki świadectwa pracy to nieczytelny podpis w zastępstwie Z. F..

W ocenie Sądu, ten sporny okres zatrudnienia jest wątpliwy. Przede wszystkim w aktach (...), pozyskanych z archiwum, nie ma żadnej informacji o dodatkowym zatrudnieniu T. F.. Natomiast w aktach zawierających angaże znajduje się pismo T. F., informujące o zmianie zasad zatrudniania pracowników. Może to świadczyć, że T. F. prowadził dodatkową działalność i zatrudniał pracowników. Brak jednak dowodów na okoliczność jego zatrudnienia i uzyskiwania z tego tytułu wynagrodzenia. Okres ten nie został uwzględniony przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego.

Ad.3 i 4. (...) w S. od 27.09.1993 r. do 24.07.1994 r. i od 30.07.1994 r. do 31.08.1994 r. Okres ten zakwestionowany został przez organ rentowy z uwagi na brak oryginału świadectwa pracy. Z dołączonej kserokopii świadectwa (k. (...)akt rentowych), wystawionego przez Urząd (...) w S. 10.02.1997 r. wynika, że T. F. był zatrudniony w (...) w S. od 27.09.1993 r. do 31.08.1994r., w pełnym wymiarze godzin, wykonywał pracę (...) od 27.09.1993 r. do 31.05.1994 r. oraz prace związane z wydaniem (...) w S. nabywcy od 1.06.1994 r. do 31.08.1994 r. Stosunek pracy ustął w drodze odwołania w związku z uchyleniem postępowania naprawczego w (...) w S.. Ponadto świadectwo zawiera wpis o korzystaniu z urlopu bezpłatnego w okresie 25.07.1994 r.-29.07.1994 r. Zaopatrzone zostało w pieczęć nagłówkową (...) w S. i podpisane z upoważnienia Wojewody przez B. P. (pieczęć imienna i nieczytelny podpis, nieczytelne stanowisko podpisującego).

Z tego okresu zatrudnienia nie pozyskano akt osobowych, natomiast archiwum nadesłało kartę wynagrodzenia T. F. za rok 1993 i 1994, a ponadto skoroszyt zawierający ewidencję pracowników (...) za okres 1.07.1992 r. – 31.05.1994 r., w której pod literą (...) wpisano „T. F., imię ojca W., urodz. (...), wykształcenie wyższe, stanowisko (...), adres zamieszkania i data zatrudnienia 27.09.1993 r. oraz zwolnienia 31.05.1994 r. – odwołanie, przeniesiono(...).

Za okres zatrudnienia od 27.09.1993 r. do 24.07.1994 r. i od 30.07.1994 r. do 31.08.1994 r. w (...) w S., biegła na podstawie kart wynagrodzeń wyliczyła wynagrodzenie w spornym okresie i przyjęła je do wyliczenia kapitału początkowego, zamiast wynagrodzenia minimalnego. Za rok 1993 wynosiło ono (...) zł, a za rok 1994 – (...) zł.

Ad.5. (...) w S. od 1.08.1979 r. do 31.12.1980 r. Za ten okres zatrudnienia uwzględniono wynagrodzenie minimalne pracowników w związku z brakiem zaświadczenia o wynagrodzeniu. Na podstawie akt osobowych biegła wyliczyła wynagrodzenie wnioskodawcy: w roku 1979 (5 miesięcy) – (...) zł i w roku 1980 –(...) zł.

Ad. 6. U. (...)w S. od 10.10.1994 r. do 2.03.1996 r. Do nadesłanych z archiwum akt osobowych dołączone zostały karty wynagrodzeń oraz „rozliczenie płac” za poszczególne lata, co pozwoliło biegłej na ustalenie rzeczywistego wynagrodzenia w tym okresie. Wynosiło ono w roku 1994 – (...) zł, w roku 1985 – (...)zł i w roku 1996 – (...)zł.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego (akt osobowych i kart wynagrodzeń) biegła ustaliła wartość kapitału początkowego T. F. na dzień 1.01.1999 r. w wysokości (...) zł.

Sąd zważył, co następuje:

Jak stanowi art. 173 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022 poz. 504), kapitał początkowy jest obliczany dla każdego ubezpieczonego urodzonego po 31.12.1948 r. a przed 1.01.1999 r., opłacającego składkę na ubezpieczenia społeczne lub za którego składkę tę opłacał płatnik

składek. Stanowi on rodzaj rozliczenia z systemem ubezpieczeń społecznych obowiązującym przed 1999 r. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1.01.1999 r. Stosownie do art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Do podstawy wymiaru świadczenia przyjmuje się zatem składniki wynagrodzenia (przychód, dochód), które w rozumieniu przepisów o podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, obowiązujących we wskazanym przez wnioskodawcę okresie, podlegały składce na ubezpieczenia społeczne. Nie uwzględnia się natomiast składników wynagrodzenia wyłączonych z tego obowiązku.

W odniesieniu do okoliczności spornych w niniejszej sprawie (braków formalnych świadectwa pracy), nie ma podstaw do uznania, aby przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym miały zastosowanie w postępowaniu sądowym, które regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Ewentualne ograniczenia dowodowe mogą wynikać jedynie z tych przepisów. Przepisy regulujące postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477 i nast. k.p.c.) nie zawierają zaś dodatkowych ograniczeń w stosunku do przepisów ogólnych regulujących postępowanie dowodowe (art. 235-309 k.p.c.). Przeciwnie, stosownie do treści art. 473 k.p.c. w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i przesłuchania stron. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być zatem udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Ograniczenia dowodowe zawarte w § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 02 lutego 1996 r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239). Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 9 stycznia 1998 r., II UKN 440/97 (OSNP 1998/22/667) zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Postępowanie dowodowe pozwoliło na uwzględnienie do obliczenia wartości kapitału początkowego okresów i wynagrodzenia jak ustalono powyżej.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji wyroku.